ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಿಚಾರ

ಡಾ|| ಎಂ.ಎಸ್. ಶ್ರೀಧರ್.
e-mail:sridharmirle@rediffmail.com

ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗಿನ ಅರಿವು ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತಿತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸುವಷ್ಟಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕುತೂಹಲ ತಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಷ್ಟಾದರೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯ ಅರಿಯಲು ನಮಗೆ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂತಹ ಬರಹಗಳು ಅಕ್ಷರ ಸಾಕ್ಷರತೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಎಂದರೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶೋಷಣೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಕೃತಕತೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಬೆಳೆಸಲು ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಜನಪ್ರಿಯ' ಅಂದರೆ ತಜ್ಞನಲ್ಲದ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ತಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷೆ, ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಣೆ, ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕ ನಿರೂಪಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕೈಪಿಡಿಗಳು, ಕಸುಬಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪುರವಣಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಅಂಕಣಗಳು, ವಿಶ್ವಕೋಶ ಮತ್ತಿತರ ಸಂದರ್ಭಸೇವಾ (ಪರಾಮರ್ಶನ) ಗ್ರಂಥಗಳು, 'ಜನಪ್ರಿಯ' ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ನಾವು ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೊಡುಗೆಗಳು ನೇರ, ಪರೋಕ್ಷ ಹಾಗೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಲಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವಲಯದಿಂದ ಹೊರಗೆ ನಾಗರಿಕ ಬದುಕನ್ನು ಇಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಸರ್ಗ ಕೌತುಕಮಯ ಆದರೆ ಯಂತ್ರ ಕೃತಕ. ಅಂದು ನಿಸರ್ಗದೆದುರು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕನಾದ ಆದಿಮಾನವ ಇಂದು ಪರಿಸರವನ್ನೇ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಯಾಕ್ಷೇತ್ರದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನಾವು ದೂರವಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ರೋಚಕ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಅದು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಒಡ್ಡಿದ ಪ್ರಬಲ ವಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ದೈತ್ಯ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಸದಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ ಪ್ರಗತಿಯೆಡೆಗೆ ದಾಪುಗಾಲಿಡುತ್ತಿದೆ.

ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ಬಾನುಲಿ, ದೂರದರ್ಶನ, ಉತ್ಸವ, ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಜಾಥ, ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ತಜ್ಞರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಲೇಖನಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಿ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳು: ಸುಮಾರು 150 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಲುಪಿದೆ. ಅದೇ ಕಾರ್ಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 120 ವರ್ಷಗಳಿಂದೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಸುಮಾರು 3000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆವಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಅಂದಾಜಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 1500 ರಿಂದ 2000 ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಎಣಿಸಲಾಗಿದೆ). ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

1. ಮೊದಲ ಮುದ್ರಿತ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಹೇಳಲಾದ 'ಹಳಗನ್ನಡ ನುಡಿಗನ್ನಡ' ಪ್ರಕಟವಾದ (1839, ಪ್ರ: ಕೃಷ್ಣಮ್ಮಾಚಾರ್ಯ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ) ಸುಮಾರು 40 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮೊದಲ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕ "ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಮ ಬೋಧಿನಿ" (1879, ಅನು: ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು) ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. (ಹಳಗನ್ನಡ ನುಡಿಗನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಸುಮಾರು 1917 ರಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವು ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಗಳಿಂದ ಮದರಾಸು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿವೆ). ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಯ ಎರಡು ದಶಕಗಳು ಮತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

> ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಚಾರ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸುವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

2. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ಪವನ ಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞ ನಂಗಪುರಂ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರುಗಳ ಉತ್ಸಾಹೀ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ 1916 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ 'ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರಣೀ ಸಮಿತಿ' (ಬೆಂಗಳೂರು) ಮತ್ತು ಅವರುಗಳೇ 1917 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ 'ವಿಜ್ಞಾನ' ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಘಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತುಂಬಾ ಸಾಹಸಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಗಳು.

3. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸಂಘ 1932 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ 'ಪ್ರಚಾರೋಪನ್ಯಾಸ ಮಾಲೆ' ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ 'ಪ್ರಸಾರಾಂಗ'ಕ್ಕೆ ಬೀಜಾಂಕುರವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ನೂರಾರು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಇದೇ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಸುಮಾರು 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

4. ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ತಜ್ಞರು ಮಾಡಬಹುದಾದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಡಾ| ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳ 'ಬಾಲಪ್ರಪಂಚ' (1939) ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಂಪುಟಗಳ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ' (1959-64) ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೊರಕಿದ ಮಹತ್ತರ ಕೊಡುಗೆಗಳು.

5. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ತದನಂತರದ ಸುಮಾರು 1940ರ ದಶಕದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ವಾಹಿನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರೆ, ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಉದಯ ಮತ್ತು ಇದೇ ರೀತಿ ಇತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣಾಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಘಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

6. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 225ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು 1970ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರ ಗದ್ದಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೊರತಂದಿರುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ.

7. ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೈಕಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿ.ಬಿ.ಎಚ್. ಮತ್ತು ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರಮುಖವಾದುವು. ನವಕರ್ನಾಟಕ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ 1300 ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 160ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇದುವರೆವಿಗೆ ಹೊರತಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಜಾಲ ಹೊಂದಿದ್ದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರಂತರ 'ಬಾಲಪ್ರಪಂಚ' ಮತ್ತು 'ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಪಂಚ'ದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳ ಪರಂಪರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ 'ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿ'ಯ ಕೆಲವು (4)ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ನವಕರ್ನಾಟಕದ ಆಧುನಿಕ, ವರ್ಣರಂಜಿತ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ 'ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೋಶ' (1998)ದ ವರೆಗೆ ಪ್ರವಹಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

8. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಂಡಳಿ 1978ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮಾಸಿಕ 'ಬಾಲ ವಿಜ್ಞಾನ' ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ 1980ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ (ಕ.ರಾ.ವಿ.ಪ.) ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು 50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ, ವಿತರಣೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ವಾಹಿನಿಗೆ ಈಗಲೂ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ 'ಬಾಲ ವಿಜ್ಞಾನ' ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಗಾತಿ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೇರ್ಪಡೆ.

9. ಡಾ.ಡಿ.ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ, ಡಾ.ಸಿ.ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಡಾ.ಡಿ.ಎಸ್.ಶಂಕರ್ ಮುಂತಾದವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಪದಕೋಶಗಳಿಗೆ ಗಣನೀಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

10. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯ, ಕೃಷಿ,ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಪುಟಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಹಾರ/ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷ ನೆಟ್ ನೋಟ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಂಕಣಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿವೆ.

11. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ನಂತರ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಹಲವಾರು ಕುತೂಹಲಕಾರಕ ಪರಿಸರ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಕೌತುಕಭರಿತ ಪುಸತಕಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೇರ್ಪಡೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಚಾರ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸುವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳ ಹಾಗೂ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ನಗಣ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ "Science books" ಎಂದು ಹುಡುಕಿದರೆ 6,42,000 ತಾಣಗಳು ಮತ್ತು 6454 ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದರೆ ದೊರೆಯುವುದು ಕೇವಲ 141 ತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿರಬಹುದಾದ 43 ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳು. ದತ್ತಾಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ Wordnet.com ಮಾದರಿಯ ಸಮಗ್ರ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಕೋಶ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ, ಏನು, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹುಡುಕುವ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕ್ರೋಡೀಕರಣವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಮಗ್ರ ಸೂಚಿ ಅವಶ್ಯ ಆಗಬೇಕಾದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ದತ್ತಾಂಶ/ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ತಾಣ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು (ಕ.ರಾ.ವಿ.ಪ.) ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ 3000 ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೂಚಿ/ ದತ್ತಾಂಶ ಪ್ರಕಟಣೆ ಭರವಸೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ತನ್ನ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡದ ಸಮಗ್ರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳ ಸೂಚಿ/ ದತ್ತಾಂಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮೂಲಕ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲಿ.

ಲೇಖಕರ ವಿವರ

ಡಾ. ಎಂ ಎಸ್ ಶ್ರೀಧರ್‌ರವರು ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು, 1978 ರಿಂದ ಇಸ್ರೋ ಉಪಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಲೇಖನ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಎನ್ ಎ ಎಲ್, ಐ ಐ ಎಂ (ಬೆಂಗಳೂರು) ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅನುಭವವಿದೆ.

ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ್‌ರವರು ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ೭೪ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಾಗಿ ೫ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪಠ್ಯ ಸಾಮಾಗ್ರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು, ಇದಲ್ಲದೆ ಸುಮಾರು ೨೨ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

E-mail: sridharmirle@yahoo.com, mirlesridhar@gmail.com, sridhar@isac.gov.in **;**
Phone: 91-80-25084451; **Fax:** 91-80-25084475.